

Herbegrenzing van de EHS/GHS-Natuur in relatie met de uitbreiding Van de Wijgert te Tilburg

Opdrachtgever: Firma Van de Wijgert

Maart 2009

Antonie van Diemenstraat 20 5018 CW Tilburg 013-5802237 Eac@home.nl

1. Inleiding

De pallet- en emballagehandel Van de Wijgert aan de Minosstraat te Tilburg heeft het voornemen om het circa 0,9 hectare grote bosgebied ten zuidoosten van de huidige vestiging om te vormen naar een onderdeel van de pallethandel. In overleg met de gemeente Tilburg en de Groene Mal-partners is besloten om te komen tot een herbegrenzing van de Ecologische Hoofdstructuur om zodoende de uitbreiding van de pallet- en emballagehandel mogelijk te maken.

In opdracht van de Firma Van de Wijgert wordt door het Ecologisch Adviesbureau Cools de herbegrenzing in dit rapport nader toegelicht.

2. Herinrichting EHS/GHS-Natuur nabij Van de Wijgert

De uitbreidingslocatie van de Firma Van de Wijgert betreft de percelen in sectie F met de nummers 4115 (oppervlakte 2.080 m²), 4114 (oppervlakte 2.500 m²) en 3653 (oppervlakte 4.610 m²).

Kaart 1: ligging en begrenzing bestaand bosgebied nabij de Firma Van de Wijgert.

Het plangebied bestaat uit gemengd bos waarin enkele recreatieve buitenverblijven zijn gecreëerd die bestaan uit houten en stenen bouwsels met schuren en tuintjes. Het relatief open bos bestaat in de boom- en struiklaag uit soorten zoals grove den, ruwe berk, zomereik, Amerikaanse eik, fijnspar, douglasspar, wilde lijsterbes en rododendron. In de kruidlaag treft men plaatselijk veel klimop. De meer open delen in het plangebied zijn grotendeels vergrast en verruigd. Het plangebied behoort volgens de provincie tot de EHS en GHS-Natuur, respectievelijk de subzone Overig bos- en natuurgebied. Door de uitbreiding van de pallet- en emballagehandel zal in totaal 9.190 m² EHS/GHS-Natuur verdwijnen.

In overleg met de gemeente Tilburg en de Groene Mal-partners is de Firma Van de Wijgert overeengekomen om de 9.190 m² bestaande bosgebied c.q. EHS/GHS-Natuur te vergroten met zesmaal de bestaande oppervlakte en deze te verleggen naar een gebiedsdeel tussen de Spinder en De Mast.

Voorwaarden voor de herbegrenzing zijn volgens de provincie:

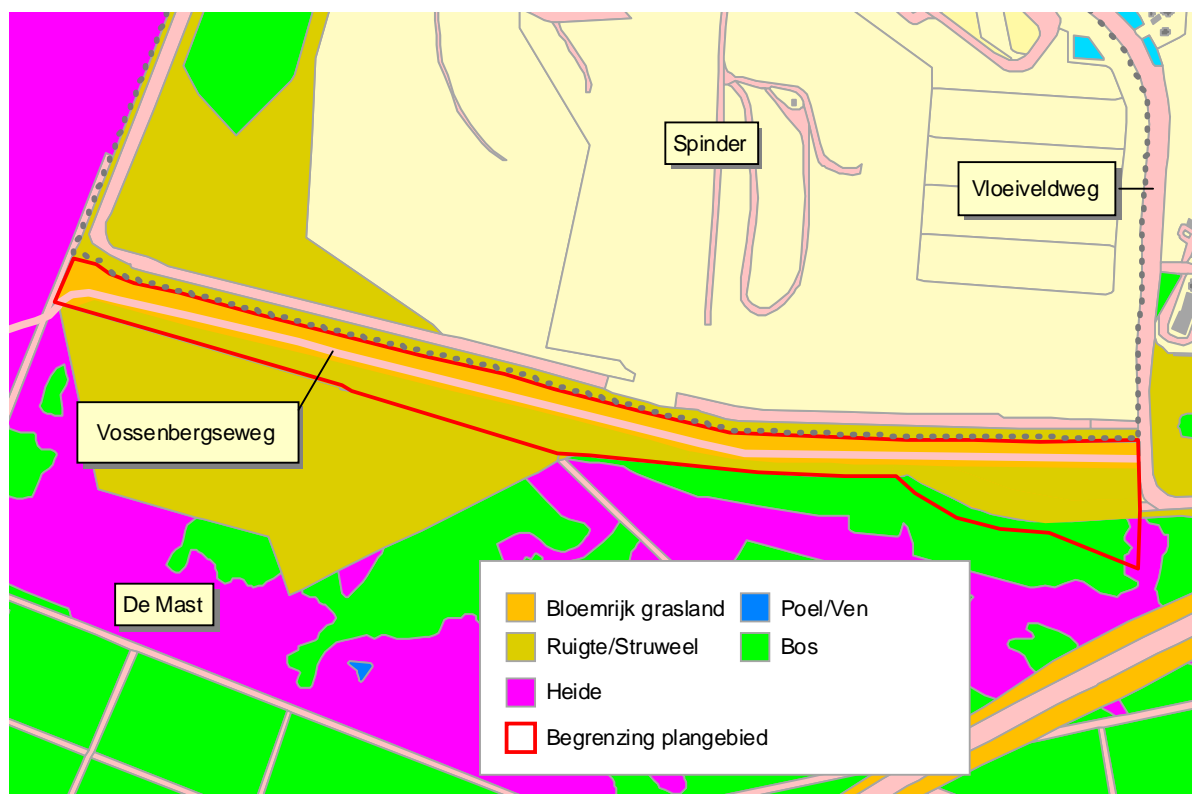
- het moet gaan om een beperkte aantasting;
- het moet leiden tot versterking van de EHS/GHS-Natuur (ondermeer kwaliteitsverbetering, versterking, oplossen knelpunten);
- er moet sprake zijn van een goede landschappelijke en ecologische inpassing;
- er moet worden gecompenseerd volgens het compensatiebeginsel van de provincie;
- anders bij reguliere natuurcompensatie hoeft er geen sprake te zijn van een zwaarwegend maatschappelijk belang.

In volgende hoofdstuk is een voorstel nader uitgewerkt met betrekking tot de begrenzing, inrichting en beheer van het nieuwe natuurgebied.

Met betrekking tot de herinrichting van het bestaande bosgebied nabij de Firma Van de Wijgert is het wenselijk dat het gebied aan de zuidoostzijde van de omgeving wordt gescheiden door een hoge haag of bomerrij.

3. Herinrichting EHS/GHS-Natuur nabij de Spinder

Volgens het bovengenoemde besluit tussen de Firma Van de Wijgert, gemeente Tilburg en de Groene Mal-partners dient in totaal 5,5 hectare bos en natuur te worden gerealiseerd in het gebied tussen de Spinder en De Mast.

Kaart 2: ligging en begrenzing plangebied nieuwe natuur en bestaande situatie omgeving.

Het langwerpige plangebied voor de nieuwe natuur heeft een oppervlakte van circa 6,1 hectare, exclusief de oppervlakte van de Vossenbergseweg die over de gehele lengte door het plangebied loopt.

Bodem, water en bestaande situatie

Voor het overgrote deel bestaat het plangebied uit droge grasland-, ruigte- en struweelvegetaties met diverse algemene plantensoorten, zoals jacobskruiskruid, gewoon struisgras, boerenwormkruid, wilgenroosje, gewoon duizendblad, gewone braam, brem en de zeldzame en landelijk bedreigde gaspeldoorn. In 2006 kwamen in een drassige laagte in het oostelijk deel van plangebied ook nog enkele rugstreepvanden voor. Circa 0,5 hectare in het zuidoosten van het plangebied bestaat ook uit bestaand bos en is nog geen eigendom van Natuurmonumenten. Het aangrenzende bos- en natuurgebied De Mast is wel eigendom van Natuurmonumenten en bestaat grotendeels uit naald- en loofbos (Berken-Eikenbos) alsook uit droge (grotendeels vergraste) heiden en open stuifduintjes. De bodem binnen het bestaande bos- en natuurgebied en het plangebied bestaat uit voedselarme, zeer droge tot plaatselijk vochtige, leemarme tot lokaal lemige zandgronden (duinvaag-, haar- en veldpodzolgronden).

Bestaande leidingen

Door het plangebied lopen ook een aantal leidingen. Ten noorden van de Vossenbergseweg ligt een leidingenstrook van Sabc en RRP. Hierop rust een zakelijk recht en 5 meter uit de leidingen kan geen opgaande beplanting worden aangeplant of ontstaan. Ook aan de zuidzijde van de Vossen-

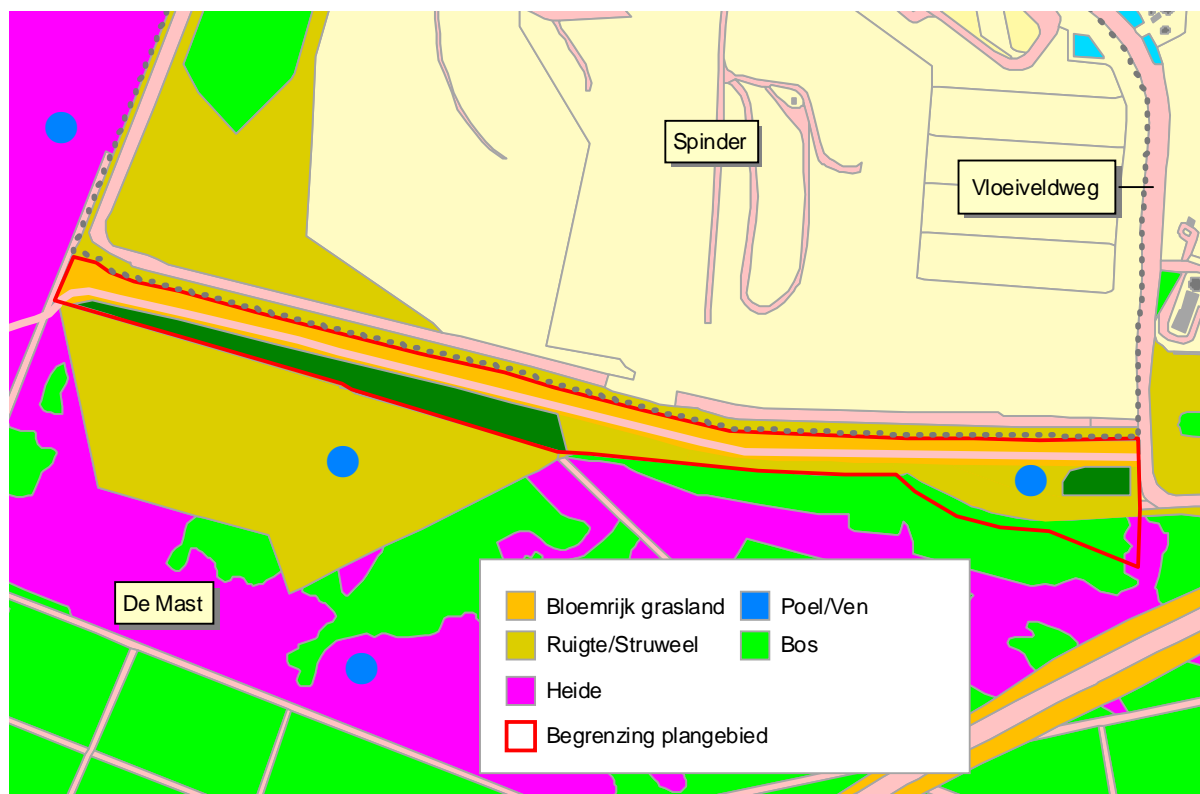
bergseweg liggen in het oostelijk deel nog enkele andere kabels/leidingen waarmee rekening gehouden dient te worden bij beplanting of ontwikkeling van bos.

Aan de zuidzijde van het plangebied loopt ook een hoogspanningsleiding. Onder deze leiding mag in een strook van 52 meter (26 meter aan weerszijden) geen beplanting hoger dan 3 meter worden aangeplant en/of worden ontwikkeld. De zones aan weerszijden van de hoogspanningsleiding waar geen bos mag worden ontwikkeld bevinden zich buiten het plangebied.

Bos

Het bestaande bos nabij de Firma Van de Wijgert heeft een ontwikkelingstijd van 25-100 jaar. Conform artikel 5 van de Beleidsregel natuurcompensatie van de provincie Noord-Brabant dient voor dergelijke bossen een kwaliteitstoeslag van 2/3 van de oppervlakte gehanteerd te worden. Uitgaande van de bestaande oppervlakte bos en de kwaliteitstoeslag dient binnen het plangebied tussen de Spinder en De Mast 1,5 hectare bos te worden gerealiseerd.

De mogelijkheden om bos te kunnen ontwikkelen binnen het plangebied zijn door de aanwezigheid van de diverse leidingen grotendeels beperkt tot het zuidwestelijk deel van het plangebied, alsook tot een kleine oppervlakte in het oostelijk deel. In totaal kunnen in deze gebiedsdelen 1,5 hectare bos worden gesitueerd. De optie waarbij 1,5 hectare bos kan worden herplant zonder dat kabels/leidingen moeten worden verlegd is weergegeven op kaart 3.

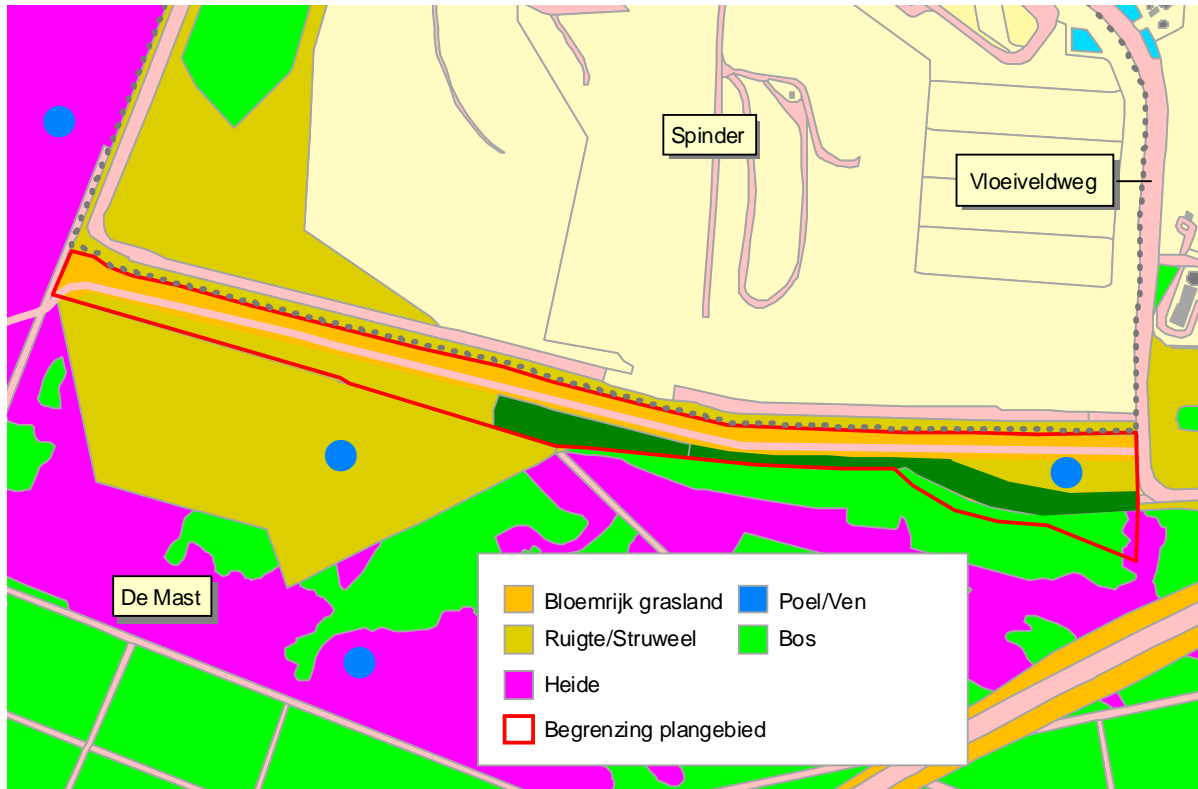

Kaart 3: inrichtingsvoorstel met bosherplant zonder verlegging kabels/leidingen.

Uit ecologisch oogpunt en met name ook ten behoeve van de versterking van de bestaande EHS/GHS-Natuur is het wenselijker om de 1,5 hectare te situeren direct aansluitend op het bestaande bosgebied. Op kaart 4 is deze optie weergegeven. Om deze herplant van 1,5 hectare te kunnen realiseren moeten echter bestaande kabels/leidingen worden verlegd, hetgeen extra financiële consequenties heeft.

Het 1,5 hectare nieuwe bos zal evenals de bossen in de omgeving gaan bestaan uit Berken-Eikenbos, hetgeen ook overeenkomt met het bostype dat zich op lange termijn zou ontwikkelen binnen het bosgebied nabij de Firma Van de Wijgert.

Indien noodzakelijk kunnen bepaalde boomsoorten worden aangeplant binnen de geplande zones, zoals zomereik en ruwe berk. De struiklaag en vooral de kruidlaag dient zich spontaan te kunnen ontwikkelen. Anderzijds kan in overleg met de provincie mogelijk worden afgesproken dat de 1,5 hectare niet wordt aangeplant, maar spontaan en op een natuurlijke wijze wordt ontwikkeld.

Kaart 4: inrichtingsvoorstel met bosherplant met verlegging kabels/leidingen.

Grasland, ruigte en struweel

Buiten de bosherplant grenzend aan het bestaande bosgebied wordt voorgesteld om het plangebied te laten bestaan uit droge grasland-, ruigte- en struweelvegetaties. Met name langs de bosranden is het wenselijk om een zoom te laten ontwikkelen die bestaat uit struweel (gewone braam, brem, gaspeldoorn, vlier, sporkehout) met ruigtekruiden (wilgenroosje, boerenwormkruid, jacobskruiskruid). De struweel- en ruigtevegetaties zijn van belang voor dagvlinders, struweelvogels, kleine zoogdieren, reptielen en amfibieën. De droge bloemrijke graslandvegetaties met op termijn mogelijk ook overgangen naar droog heischraal grasland en/of droge heide zijn vooral van belang voor allerlei insecten, waaronder diverse dagvlinder- en sprinkhaansoorten.

Poelen

In de "Analyse ecologische verbinding tussen De Mast/Huis ter Heide en het Noorderbos" door het Ecologisch Adviesbureau Cools is het plangebied tussen de Spinder en De Mast aangeduid als een essentiële verbindingzone tussen het natuurgebied Huis ter Heide/De Mast en het Noorderbos voor zoogdieren en amfibieën. In deze analyse is binnen het plangebied ook uitgegaan van de aanleg van een of twee poelen. Ondanks het feit dat binnen en direct nabij het plangebied de grondwaterstand zich behoorlijk diep onder het maaiveld bevindt, is het ook in het inrichtingsvoorstel uitgegaan van minimaal een poel in het oostelijk deel van het plangebied. Een tweede poel kan wellicht worden aangelegd in de grasland- en ruigtepercelen in De Mast, enkele honderden ten noorden van de bestaande poel in De Mast.

Aangezien het grondwater zich behoorlijk diep onder het maaiveld bevindt dienen de poelen ook diep te worden uitgegraven en worden voorzien van flauwe taluds, waardoor de poelen (wellicht in een langwerpige vorm) een behoorlijke omvang krijgen.

Beheer

In combinatie met het aangrenzende bos- en natuurgebied De Mast en Huis ter Heide kan het plangebied extensief worden begraasd door runderen. Om de 1,5 hectare bos te kunnen ontwikkelen is het noodzakelijk dat dit deel van het plangebied de komende jaren wordt uitgerasterd. Vooral in de eerste jaren na de aanleg dienen ook de poelen te worden uitgerasterd.

4. Literatuur en bronvermelding

Ecologisch Adviesbureau Cools, 2005.

Analyse ecologische verbinding tussen De Mast/Huis ter Heide en het Noorderbos. Tilburg.

Ecologisch Adviesbureau Cools, 2007.

Quick scan beschermde natuurwaarden in het bosgebied van de firma Van de Wijgert te Tilburg. Tilburg.

Provincie Noord-Brabant, 2002.

Natuurgebiedsplan West-Brabant. 's-Hertogenbosch.

Provincie Noord-Brabant, 2005.

Beleidsregel natuurcompensatie. 's-Hertogenbosch.